

Mandag 21. oktober 2024				
Arbeidsrelaterte lungesykdommer (Generell intro til vanligste arbeidsrelaterte lungesykdommer og noen spesielle bransjer)				
Tid	Tema	Foreleser	Læringsmål	
08.45-09.15	Registrering			
09.15-10.00	Introduksjon	Cecilie Svanes Professor/overlege, UiB/ Haukeland Universitetssjukehus, Bergen		
10.15-11.00	Arbeidsrelaterte lungesykdommer i et globalt perspektiv	Gro Tjalvin Førsteamanuensis/overlege, UiB/ Haukeland Universitetssjukehus, Bergen		
11.15-12.00	Arbeidsrelatert astma	Vivi Schlünssen, Professor/overlege Århus Universitet, Danmark	ARB-061 Eksponering og virkningsmekanismer ARB-062 Klinikk, diagnostikk og oppfølging	
12.00-13.00	LUNSJ			
13.00-13.45	Arbeidsrelatert KOLS	Vivi Schlünssen, Professor/overlege Århus Universitet, Danmark	ARB-061 Eksponering og virkningsmekanismer ARB-062 Klinikk, diagnostikk og oppfølging	
14.00-14.45	Luftveisplager i marine industrier. Symptomer, eksponeringer og mulige mekanismer	Berit Bang, Professor/yrkeshygieniker UNN, Tromsø	ARB-071 Spesielle bransjer, yrker og påvirkninger ARB-035 Biologiske arbeidsmiljøfaktorer ARB-061 Eksponering og virkningsmekanismer	
15.00-15.30	Helseeffekter ved eksponering for stekeos	Sindre Rabben Svedahl, Førsteamanuensis	ARB-071 Spesielle bransjer, yrker og påvirkninger	

		/overlege, NTNU/St Olavs hospital, Trondheim	ARB-051 Arbeidsanamnese/eksponeringsforhold og sykdomsutvikling	
15.30-16.00	Sarkoidose	Sindre Rabben Svedahl, Førsteamanuensis /overlege, NTNU/St Olavs hospital, Trondheim	ARB-061 Eksponering og virkningsmekanismer ARB-051 Arbeidsanamnese/eksponeringsforhold og sykdomsutvikling	

Tirsdag 22. oktober 2024				
Arbeidsrelaterte lungesykdommer (Eksponering og undersøkelsesmetoder/utredning)				
Tid	Tema	Foreleser	Læringsmål	
08.30-09.15	Eksposom	Vivi Schlünssen, Professor/overlege Århus Universitet, Danmark	ARB-037 Livsstilsfaktorer/levevaner - samspill med arbeidsmiljøfaktorer	
09.30-10.15	Spirometri, gassdiffusjon, reversibilitetstest og uspesifikk provokasjonstest	Thomas Blix Grydeland, PhD/overlege Haukeland Universitetssjukehus, Bergen	ARB-063 Spirometri ARB-064 Gassdiffusjon ARB-065 Reversibilitetstest ARB-066 Provokasjonstest	
10.30-11.15	Praktiske øvelser lungefunksjonsundersøkelser/spirometri	Thomas Blix Grydeland, PhD/overlege Haukeland Universitetssjukehus, Bergen	ARB-063 Spirometri	
11.30-12.15	Når skal vi gjøre spirometri i bedriftshelsetjenesten?	Sally Gunhild Nordtvedt Spesialist i indremedisin og lungesykdommer/bedriftslege, Bedriftshelsetjenesten i Bergen kommune	ARB-063 Spirometri ARB-056 Helseundersøkelser - målrettede	
12.15-13.15	LUNSJ			
13.15-14.00	PEF måling som ledd i utredning av arbeidsrelatert astma	Gro Tjalvin	ARB-067 PEF-målinger	

		Førsteamanuensis/overlege, UiB/ Haukeland Universitetssjukehus, Bergen	ARB-053 Utredning - vurdere sammenhengen mellom eksponering og sykdom
14.15-15.00	Yrkesrelaterte pneumokonioser, hypersensitivitetspneumonitt og «Organic Dust Toxic Syndrome» (ODTS)	Cecilie Svanes Professor/overlege, UiB/ Haukeland Universitetssjukehus, Bergen	ARB-051 Arbeidsanamnese/eksponeringsforhold og sykdomsutvikling
15.15-16.00	Spesifikk bronkial provokasjon ved arbeidsrelatert lungesykdom	Cecilie Svanes Professor/overlege, UiB/ Haukeland Universitetssjukehus, Bergen	ARB-068 Eksponeringskammer ARB-052 Utredning av mistenkt sykdom eller skade - bakgrunnsinformasjon og tverrfaglig samarbeid ARB-053 Utredning - vurdere sammenhengen mellom eksponering og sykdom

Onsdag 23. oktober 2024				
Arbeidsrelaterte lungesykdommer (Risikovurdering, forebygging, og noen spesielle bransjer. Trygdeytelser, spesialisterklæring)				
Tid	Tema	Foreleser	Læringsmål	
08.30-09.15	Risikovurdering og forebygging av eksponering for luftveisskadelige agens	Helen Stavang, Yrkeshygieniker, Haukeland Universitetssjukehus, Bergen	ARB-044 Partikler - risikovurdering - sentrale prinsipper og metoder ARB-070 Forebyggende tiltak	
09.30-10.15	Yrkesrelatert lungesykdom hos bønder	Gro Tjalvin	ARB-071 Spesielle bransjer, yrker og påvirkninger	

		Førsteamanuensis/overlege, UiB/ Haukeland Universitetssjukehus, Bergen	ARB-035 Biologiske arbeidsmiljøfaktorer ARB-051 Arbeidsanamnese/eksponeringsforhold og sykdomsutvikling ARB-052 Utredning av mistenkt sykdom eller skade - bakgrunnsinformasjon og tverrfaglig samarbeid ARB-053 Utredning - vurdere sammenhengen mellom eksponering og sykdom	
10.30-11.15	Allergiske luftveissykdommer med fokus på bakere.	Torgeir Storaas, Overlege/PhD/leder Regionalt senter for astma, allergi og annen overfølsomhet, Haukeland Universitetssjukehus, Bergen	ARB-069 Allergiske luftveislidelser ARB-051 Arbeidsanamnese/eksponeringsforhold og sykdomsutvikling ARB-035 Biologiske arbeidsmiljøfaktorer ARB-071 Spesielle bransjer, yrker og påvirkninger	
11.30-12.15	Melding av arbeidsrelatert sykdom og rettigheter ved yrkessykdom	Kristin Buhaug, Koordinerende rådgivende overlege NAV fylkeskontor Vestland	ARB-054 Oppfølging - trygde- og forsikringsytelser, meldinger til Arbeidstilsynet og NAV	
12.15-13.15	LUNSJ			
13.15-14.00	Spesialisterklæring ved yrkessykdom	Kristin Buhaug, Koordinerende rådgivende overlege NAV fylkeskontor Vestland	ARB-055 Spesialisterklæringer	
14.15-15.00	Luftveisplager blant renholdere	Cecilie Svanes Professor/overlege, UiB/	ARB-071 Spesielle bransjer, yrker og påvirkninger	

		Haukeland Universitetssjukehus, Bergen	ARB-051 Arbeidsanamnese/ eksponeringsforhold og sykdomsutvikling	
15.15-16.00	Luftveisplager hos frisører – sett fra frisørens og legens synspunkt	Klara Bakke, frisør og Cecilie Svanes Professor/overlege, UiB/ Haukeland Universitetssjukehus, Bergen	ARB-071 Spesielle bransjer, yrker og påvirkninger	

Torsdag 24. oktober 2024				
Arbeidsrelatert kreft				
Tid:	Tema:	Foreleser	Læringsmål	
08.15-09.00	Arbeidsrelatert kreft: epidemiologiske grunnbegreper, årsaker og fordeling	Jo S. Stenehjem, seniorforsker, Kreftregisteret. Prosjektleder Offshore- og brannmann- kohortene	ARB-096 Eksponering og virkningsmekanismer - økt risiko for utvikling av kreft ARB-097 Kreftfremkallende stoffer ARB-098 Kreftsykdommer	
09.15-10.00	Kreft i nyre/urinveier, øvre luftveier, hematopoietisk og lymfoid vev, bryst og prostata	Jo S. Stenehjem, seniorforsker, Kreftregisteret. Prosjektleder Offshore- og brannmann- kohortene	ARB-096 Eksponering og virkningsmekanismer - økt risiko for utvikling av kreft ARB-097 Kreftfremkallende stoffer ARB-100 Effekter toksikologiske påvirkninger ARB-098 Kreftsykdommer	

10.15-11.00	Offshore- og brannmannkohortene ved Kreftregisteret	Jo S. Stenehjelm, seniorforsker, Kreftregisteret. Prosjektleder Offshore- og brannmann- kohortene	ARB-071 Spesielle bransjer, yrker og påvirkninger ARB-096 Eksponering og virkningsmekanismer - økt risiko for utvikling av kreft ARB-100 Effekter toksikologiske påvirkninger ARB-097 Kreftfremkallende stoffer ARB-098 Kreftsykdommer	
11.15-12.00	Asbesteksponering og vurdering av eksponeringsnivå før og nå	Pål Graff, Professor/yrkeshygie niker STAMI. Prosjektleder asbestmålinger (brann og riving av asbestholdige materialer)	ARB-097 Kreftfremkallende stoffer ARB-034 Kjemiske arbeidsmiljøfaktorer ARB-044 Partikler - risikovurdering - sentrale prinsipper og metoder ARB-070 Forebyggende tiltak	
12.00-13.00	LUNSJ			
13.00-13.45	Arbeidsrelatert lungekreft	Tor Erik Danielsen, Dr.med./medisinsk fagsjef, Avonova	ARB-096 Eksponering og virkningsmekanismer - økt risiko for utvikling av kreft ARB-097 Kreftfremkallende stoffer ARB-100 Effekter toksikologiske påvirkninger ARB-098 Kreftsykdommer ARB-071 Spesielle bransjer, yrker og påvirkninger	
14.00-14.45	Mesoteliom, pleuraplakk og asbestose	Tor Erik Danielsen, Dr.med./medisinsk fagsjef, Avonova	ARB-096 Eksponering og virkningsmekanismer - økt risiko for utvikling av kreft	

			ARB-034 Kjemiske arbeidsmiljøfaktorer ARB-100 Effekter toksikologiske påvirkninger ARB-097 Kreftfremkallende stoffer ARB-098 Kreftsykdommer	
15.00-15.45	Kursprøve			